

Hassas Konular

Şimdi Dünyada Her Şeyin Sıfatı *Global* iken, Strateji'ninki *Büyük*

F. Sema Barutcu Özönder

29 Mart 2008

Avrupa-Atlantik toplumunun refahının şartı' olarak tanımlanan 'güvenlik' çıkarları ile 'diğerlerinin Batı modeli doğrultusunda siyasi evrimleri' olarak belirlenip son 15 yıldır 'diğerleri'nde bu değer yargılarının oluşulmasına çalışıldığı bir süreç yaşanıyor. Bunun sağlanmasında rıza gösterilmediği takdirde 'zorla müdahale ve 'geçici zorlama' adı altında bölgesel istikrarların da göz ardı edilebildiği bir dönemden geçiliyor. Böylece, bu uğraş uğruna 'bölgesel istikrar' kavramının yerini de Batılı stratejistlerin içini doldurmaya çalıştıkları 'stratejik istikrar' kavramı almaya başladı.¹

Kendisini Atlantik-Avrupa toplumu olarak adlandıran güç bu kavramı anlamlandırırken NATO üyesi Türkiye'nin bu anlamlandırma sürecinde katkısı, rolü, işlevi ne olacaktır? Atlantik toplumu ile Avrupa toplumunun çıkar hesaplaşmalarının yapıldığı bu aşamada, Irak ve/veya Afganistan'da eski Demir Perde ülkelerinden Japonya'ya uzanan bir hatta sembolik de olsa gövde gösterilerine şahit olunarak 'stratejik istikrar'ın temelini askerî üstünlüğün oluşturduğu, askerî üstünlüğün önemi çoktan anlaşılmıştır.

Bunlara bakarak, Türkiye Balkanlar, Kafkaslar, Ortadoğu ve büyük Türkistan hattı üzerinde 'istikrar' ve 'güvenlik' kavramlarına yüklenen anlamların ağırlığını son aylarda daha çok hissetmeye başladı.

İstikrar ve güvenlik kavramları yeniden tanımlanırken, değişmez söylemiyle hâlâ Balkanların ve Ortadoğu'nun bölgesel istikrar unsuru olduğunu söylemeye devam eden Türkiye'nin 'iç istikrarsızlığı', iç ve dış kamuoyuna artık rahatsız edici bir biçimde yansımaya, daha doğru olarak etkilemeye başladı. Avrupa Birliği'ne girmesi iyice tartışılır hâle gelen Türk devleti, ümit ederiz ki, ona sadık bireylerini artık bezdiren, yıldırın, özgüvenlerini sarsmaya başlayan bu iç istikrarsızlığı yüzünden, bir de Büyük Stratejiyi erkenden görerek NATO üyeliğine soyunmaya hazırlanan Rusya ile İç Asya'nın paylaşımı için NATO'yla işbirliğine hazır olduğunu her uluslar arası platformda açık ve/veya örtülü olarak ilân edip Avrupa-Atlantik toplumuna davetiye çıkartan 'Yükselen Çin'in kısılcasına girmez.

Hâlâ İttifak demek olan NATO'nun kurucu üyesi Türkiye Cumhuriyeti Devletini bu Büyük Stratejinin neresinde olduğunu anlaması gibi bir hayatî görev bekliyor. Önümüzdeki onyıllarda da 'zorla müdahale' ve/veya 'geçici zorlama'nun en kolay modern dayanağı olmaya devam edecek gibi gözüken 'Global Terörizm'in beslendiği bir alan olduğu son birkaç yıldır daha sık seslendirilen bir Türk coğrafyası ile, Türkistan'ın ucuna kadar uzanan Türk ve Müslüman yoğun bir nüfus ile olan doğal bağlarından dolayı, bu müstakbel hedef alanın güvenlik ve istikrarının geleceğini değerlendirmek de hayatî görevleri arasında. Zira mevcut yeterlik ve özelliklerini ne kadar işlevli kullandığı sorguya değer bir konu olsa da, alacağı kritik kararlar yalnızca kendisini etkilemeyecek, doğal parçası olduğu bu büyük coğrafyanın geleceğini de belirleyecektir.

Türkiye, tarihinden tevarüs eden bir sosyal ve kültürel yükümlülüğün taşıyıcısı olduğunu her zamankinden daha çok hissetmelidir. Bu itibarla, Türk devleti önümüzdeki günlerde, eski bir 'Demir Perde', yeni bir 'Avrupa Birliği' ülkesinde toplanacak olan NATO Zirvesine bu 'Atlantik-Avrupa toplumu'nun yalnızca her şartta ve her yerde savaşacak muharip gücü olmayı değil, fakat etkin bir üyesi olmayı hedefleyerek mi, yoksa Büyük İstikrar için siyasi evrilmeye aday bir 'diğer' olarak mı gidecektir, bir an önce karar vermek, kendi Büyük Stratejisini tayin etmek zorundadır.

F. Sema Barutcu Özönder, Prof.Dr., KÖKSAV Başkanı.

¹ Böyle kavramlarla bir analiz için Bkz. Julian Lindley-French, *Büyük Bir Dünya, Büyük Bir Gelecek, Büyük Bir NATO, Nato Dergisi*, Kış 2005.

KÖKSAY E-Bülteni, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı (KÖKSAY) tarafından çıkarılmaktadır. KÖKSAY bağımsız ve bağlantısız, günlük siyasî konumu olmayan bir kurumdur; merkezine Türkiye ve Türk dünyasını alarak araştırmalarını ulusal ve uluslar arası sosyal, siyasî ve stratejik konulara yoğunlaştırır, araştırma ve incelemeler yapar. Dolayısıyla, bu yayında ifade edilen bütün görüşler, değerlendirmeler ve varılan sonuçlar yalnızca yazarlarına aittir.

© 2008, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı. Bütün hakları saklıdır.